

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників**

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У ХХІ СТОЛІТТІ»

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ТА ЗЕМЕЛЬНОГО
ПРАВА: НАЦІОНАЛЬНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР**

29 жовтня 2025 року

Біла Церква
2025

Бойко І.О., Сімакова С.І. Міжнародні стандарти протидії корупції та їх імплементація в кримінально-правову політику України на шляху до членства в ЄС.....	47
Гамоцький Я.В., Настіна О.І. Право володіння земельними ділянками у воєнний час.....	49
Гудзікевич Л.І., Настіна О.І. Правовий статус юридичної клініки як структурного підрозділу закладу вищої освіти.....	50
Гудик К.С., Настіна О.І. Право постійного користування земельними ділянками: сучасна практика.....	52
Константинович Є.О., Мельник В.О. Аналіз правових аспектів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів агробізнесу в Україні.....	54
Калюжна В.О., Настіна О.І. Основні етапи запровадження ринку землі в Україні.....	56
Кармазіна Л.С., Сімакова С.І. Окремі аспекти оптимізації кримінально-правових засобів протидії корупції в Україні.....	57
Катаєв Я.Д., Бровко Н.І. Етичні та методологічні аспекти використання штучного інтелекту в наукових дослідженнях.....	59
Катаєв Я.Д., Обіюх Н.М. Еволюція екологічної політики ЄС: від Римського договору до Європейського зеленого курсу.....	60
Катаєв Я.Д., Єфремова І.В. Відновне правосуддя через медіацію: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні.....	62
Катаєв Я.Д., Бровко Н.І. Справедливість і право в умовах воєнного стану: філософсько-правовий аналіз.....	63
Качаненко Л.В., Настіна О.І. Права та обов'язки землекористувачів у сучасних умовах розвитку ринку землі.....	65
Когутенко Д.В., Сімакова С.І. Проблеми доведення корупційних правопорушень у кримінально-процесуальному праві.....	66
Костюк Р.М., Сімакова С.І. Кримінально-правова політика у сфері протидії корупції: напрями вдосконалення та практичні механізми реалізації.....	67
Костюк Р.М., Настіна О.І. Земельна ділянка як об'єкт права власності: законодавчі та практичні аспекти в умовах дії правового режиму воєнного стану.....	69
Кривенда Д.В., Мельник В.О. Гармонізація екологічного законодавства України з правом Європейського Союзу: перспективи та ризики.....	70
Костюк Р.М., Линник Т.В. Колізії в регулюванні і реалізації прав людини та шляхи їх подолання.....	71
Лук'яненко Л.М., Настіна О.І. Безоплатна правова допомога в Україні. Перспективи вдосконалення системи.....	72
Мусієць А.А., Ключко В.М. Оптимізація кримінально-правових засобів протидії корупції в Україні: виклики та перспективи.....	74
Новак Є.О., Новак Т.С. Біоенергетика як напрям розвитку сільського господарства України: правові аспекти.....	75
Осадчук С.О., Настіна О.І. Право постійного користування земельними ділянками: сучасна практика.....	76
Поліщук В.В., Настіна О.І. Децентралізація та її вплив на управління земельними ресурсами.....	78
Придатченко М.Ю., Сімакова С.І. Відповідальність юридичних осіб за корупційні правопорушення: зарубіжний досвід і українські реалії.....	80
Решетнік А.В., Настіна О.І. Правовий режим оренди земель сільськогосподарського призначення.....	81
Сергєєв О.В., Сімакова С.І. Вплив кримінально-правової політики у сфері протидії корупції на економічну безпеку держави.....	83
Сердюк В.В., Ключко В.М. Окремі аспекти кримінально-правової політики в Україні.....	84
Сморода П.О., Настіна О.І. Медіація як засіб вирішення земельних спорів у кризових умовах.....	85

Попри досягнення, залишаються актуальними проблеми — неповнота кадастрових даних, складність нотаріальних процедур, відсутність механізмів перевірки добросовісності покупців і небезпека монополізації ринку великими аграрними структурами.

Перспективним напрямом подальшого вдосконалення земельного законодавства є створення єдиної електронної платформи для укладення угод, посилення державного контролю за концентрацією земель, розширення доступу фермерів до пільгового кредитування, а також адаптація правового регулювання до стандартів ЄС [6, с.114].

Отже, дослідження основних етапів запровадження ринку землі в Україні свідчить, що цей процес є закономірним результатом багаторічної земельної реформи, спрямованої на утвердження приватної власності та ефективного використання земельних ресурсів. Відновлення права власності, проведення паювання земель, тривалий період дії мораторію та відкриття ринку землі формували послідовну еволюцію земельної політики держави. На сучасному етапі розвитку ринку землі пріоритетним є забезпечення прозорості земельних угод, захист прав власників та впровадження сучасних цифрових інструментів управління. Подальше вдосконалення правового регулювання відповідно до європейських стандартів сприятиме стабільному функціонуванню ринку та сталому розвитку аграрного сектору України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення» від 31 березня 2020 року № 552-IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/552-20#Text>
2. Земельний кодекс України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III // *Відомості Верховної Ради України*. – 2002. – № 3–4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
3. Куценко О. С. Правові засади відкриття ринку земель сільськогосподарського призначення // *Юридична наука*. – 2023. – № 4. – С. 87–91.
4. Сидоренко Л. І. Цифровізація земельних відносин в Україні: правові аспекти // *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки*. – 2023. – № 2. – С. 110–115.
5. Указ Президента України «Про порядок паювання земель, переданих у колективну власність сільськогосподарським підприємствам і організаціям» від 8 серпня 1995 року № 720/95. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/720/95#Text>
6. Шульга М. В. Земельна реформа в Україні: проблеми та перспективи // *Аграрне право України*. – 2022. – № 2.

УДК: 343.352

КАРМАЗІНА Л.С., магістрантка

Науковий керівник – **СИМАКОВА С.І.**, канд. юрид. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ЗАСОБІВ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

У тезах конференції досліджено питання, що стосуються викликів кримінально-правової протидії корупції в Україні. Визначено шляхи та перспективи оптимізації кримінально-правових засобів у сфері протидії корупції через зміцнення незалежності антикорупційних органів і процесуальну реформу.

Ключові слова: корупція, корупційні кримінальні правопорушення, кримінально-правові засоби, протидія корупції, антикорупційні органи.

Корупція залишається однією з головних перешкод для сталого розвитку та євроінтеграції України. За останні роки спеціалізовані інституції – Національне антикорупційне бюро (НАБУ), Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП) та Вищий антикорупційний суд – досягли помітних результатів у розслідуванні і переслідуванні високопосадових злочинів, проте системні проблеми продовжують гальмувати ефективність кримінально-правових інструментів.

Вважаємо, що головні виклики оптимізації кримінально-правових засобів протидії корупції в Україні включають: політичні ризики та незалежність органів; процесуальні та доказові складнощі; недостатня система повернення активів і фінансових санкцій; судова вразливість та корупційний вплив.

Протягом 2025 року громадянське суспільство та міжнародні партнери висловлювали занепокоєння через законодавчі ініціативи, які обмежували автономію антикорупційних органів, що призвело до масових протестів і швидких переглядів деяких рішень на рівні президента та уряду [3]. Така політична нестабільність підриває довіру до кримінально-правового реагування. Розслідування корупційних кримінальних правопорушень часто вимагає тривалого збору документів, міжнародної кооперації та складних фінансових експертиз. Затримки в досудовому слідстві, проблеми з доступом до банківської інформації та недостатній рівень технічних можливостей тощо уповільнюють притягнення до відповідальності [2].

Основними напрямками оптимізації та перспективами оптимізації кримінально-правових засобів протидії корупції в Україні можуть бути: законодавче закріплення незалежності й підзвітності; процесуальні реформи та цифровізація; посилення механізмів повернення активів та співпраця з міжнародними партнерами; комплексний підхід: превенція плюс покарання; підвищення професійності кадрів та захист викривачів.

На наше переконання необхідно забезпечити чіткі правові гарантії автономії спеціалізованих органів, одночасно посиливши механізми їхньої зовнішньої підзвітності (звітність, конкурсні процедури, антикорупційні аудитори). Довіра суспільства і міжнародних партнерів – ключ до доступу до фінансової та політичної підтримки. Прискорення судових процедур, впровадження електронних реєстрів, автоматизованих механізмів обміну інформацією з фінансовими установами та закордонними юрисдикціями значно підвищать оперативність розслідувань, а також й зменшать корупційне поле для маніпуляцій [1]. Активна робота з міжнародними організаціями й юрисдикціями, використання міжнародних конвенцій та експертної підтримки підвищать шанси на повну конфіскацію незаконно нажитих коштів. Кримінально-правові заходи мають поєднуватися з превентивними інструментами – прозорі державні закупівлі, ліміти на сумісництво, ефективна система електронного декларування та захист викривачів [4]. Соціальна складова – просвіта та стимулювання повідомлень про корупцію – також підвищує ефективність правозастосування. Інвестиції у навчання слідчих, прокурорів і суддів, а також гарантії безпеки для працівників антикорупційних органів – необхідна умова для стійкої роботи системи. Крім цього варто підвищувати рівень доброчесності усього суспільства, адже без підтримки громадян органи державної влади не зможуть подолати корупцію [5, с. 7.].

Дійшли висновку, що кримінально-правові засоби залишаються критично важливим інструментом у боротьбі з корупцією, проте їх ефективність залежить від ширшого реформування інституційного, процедурного та суспільного контексту. Гармонізація законодавства, зміцнення незалежності антикорупційних органів, інвестиції в технологічні й кадрові ресурси, а також посилення міжнародної співпраці створять передумови для системного зменшення корупційних ризиків в Україні та забезпечення реальної відповідальності за високопосадові злочини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Електронне джерело. 346 нових справ, 65 підозрюваних, 54 засуджених: підсумки роботи НАБУ і САП у II півріччі 2024 року. *Національне антикорупційне бюро України*. 10.02.2025. URL:<https://nabu.gov.ua/news/346-novykh-sprav-65-pidozriuvanykh-54-zasudzhenykh-pidsumky-roboty-nabu-i-sap-u-ii-pivrichchi-2024-roku/> (дата звернення: 10.10.2025).
2. Novikov I., Arhirova H. Zelenskyu moves to restore independence of Ukraine anti-graft agencies after protests, EU criticism. *The Associated Press*. July 25, 2025. URL:<https://apnews.com/article/russia-ukraine-war-corruption-protests-zelensky-law-6766134c963f0423d88c2ac1749f8c11> (дата звернення: 09.10.2025).
3. Peleschuk D. Ukraine curbs autonomy of anti-corruption agencies. *Reuters*. July 23, 2025. URL:<https://www.reuters.com/en/ukraine-curbs-autonomy-anti-corruption-agencies-2025-07-22/> (дата звернення: 09.10.2025).
4. Progress in Ukraine's Anti-Corruption Efforts. *Basel Institute on Governance*. 2025. URL:https://baselgovernance.org/sites/default/files/2025-03/Progress_in_Ukraines_AC_Efforts_March%2025_eng.pdf (дата звернення: 10.10.2025).

5. Сімакова С.І. Добросесність громадян, як рушійний механізм до подолання корупції в державі / С.І. Сімакова // Антикоруція та добросесність: Матеріали круглого столу присвячені Міжнародному дню боротьби з корупцією (БНАУ, 06 грудня 2023 р.). - Біла Церква, 2023. - С. 5-7.

УДК 340.12

КАТАСВ Я.Д., здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **БРОВКО Н.І.**, д-р юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

У публікацію розглянуто вплив штучного інтелекту на методологію сучасних наукових досліджень. Проаналізовано зміни у класичних підходах до пізнання, зокрема на емпіричному та теоретичному рівнях, у контексті використання інтелектуальних цифрових систем. Акцентовано увагу на етичних та методологічних викликах, що виникають унаслідок інтеграції штучного інтелекту в наукову практику, зокрема на проблемах об'єктивності, упередженості, авторства та відповідальності за результати досліджень.

Ключові слова: методологія наукового дослідження, штучний інтелект, валідність, наукова об'єктивність, етика, транспарентність, наукова добросесність, упередженість алгоритмів.

Методологія наукового дослідження охоплює низку системних принципів, методів і засобів, що забезпечують об'єктивність, достовірність та ефективність пізнання. Традиційно виділяють емпіричний та теоретичний рівні методології, які обов'язково включають в себе: спостереження, експеримент, аналіз, синтез, моделювання, індукцію та дедукцію [3]. Проте сучасні технологічні реалії потребують перегляду підходів до отримання й обробки наукових даних.

Штучний інтелект - це система, яка працює, поєднуючи великі обсяги даних з інтелектуальними алгоритмами обробки [2]. У цьому контексті, важливу роль починають домінувати інтелектуальні цифрові системи, що систематично здатні здійснювати обробку, збір й інтерпретацію значних обсягів інформації з високою швидкістю та точністю. Водночас впровадження штучного інтелекту у контексті наукової практики породжує низку етичних та методологічних викликів. Враховуючи вищезазначене, у науковців постає питання наукової об'єктивності, адже закладені алгоритми у штучному інтелекті, здатні відтворювати певні упередження, закладені у вихідних даних. Варто виділити одну з найголовнішу їх проблем – проблема авторства та відповідальності за ті результати, які були отримані за допомогою штучного інтелекту.

Окрім питання упередженості та авторства, у процесі інтеграції штучного інтелекту вимагає від науковця перегляду класичних критеріїв валідності та транспарентності наукових висновків. У контексті розгляду теми, виділяючи категорії валідності, за допомогою внутрішньої валідності, встановлюється, наскільки висновки з результатами експериментального дослідження є дійсно достовірним, а показники зовнішньої валідності відображають, наскільки достовірні отримані результати дослідження порівняно з результатами дослідів, спрямованими на оптимізацію результатів. Впровадження штучного інтелекту, особливо у процесі систематичного навчання, створює прямі загрози обом типам валідності [1]. Науковець не може чітко пояснити, як система дійшла до висновкам, що підриває внутрішню достовірність. Відсутність можливості простежити логіку прийняття рішень у роботі штучного інтелекту знижує рівень наукової прозорості та ускладнює відтворюваність результатів. Це, своєю чергою, змушує методологію сучасних досліджень адаптуватися до сучасних інструментів розробляючи підходи достовірності й етичного контролю алгоритмів. Адже важливим завданням науковця стає не лише використання штучного інтелекту як інструменту, а й критичне осмислення його меж, впливу на достовірність і наукову об'єктивність отриманих результатів.

Враховуючи вплив штучного інтелекту на методологію сучасних наукових досліджень є неоднозначним. З однієї сторони, штучний інтелект відкриває нові можливості для виконання швидкого аналізу великий масивів матеріалів і підвищення ефективності